

A hálózatfejlesztési munka nagyobb megbecsüléséért¹

AZ MGYT SZERVEZÉSI SZAKOSZTÁLYÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Az MGYT Szervezési Szakosztálya a korszerű gyógyszertárak érdekében végzett tevékenység elismeréseként kitüntető okleveleket adományoz. „Pro reficiendis apothecis” oklevelet kaphatnak azok a szakemberek, akik a hálózatfejlesztési munka során több éven át kiemelkedő tevékenységet végeztek, új módszereket dolgoztak ki, azokat következetesen megvalósítják, fejlesztik és terjesztik. „Korszerű gyógyszertár” oklevéllel azokat a gyógyszertárakat díjazták, amelyeknek építése, felújítása során a szakmai követelmények teljesítése mellett maradéktalanul érvényesülnek a tervezési előírások és a hálózatfejlesztés korszerű alapelvei. A beszámoló ismerteti az oklevél elnyerésére kiírt pályázat feltételeit, a bírálóbizottság megmondolásait és az 1987-ben kitüntetett 5 gyógyszertárat.

*

Az MGYT Szervezési Szakosztálya 1986-ban elhatározta, hogy a hálózatfejlesztés, a korszerű gyógyszertárak megvalósítása érdekében végzett tevékenység elismeréseként a jövőben rendszeresen kétféle oklevelet adományoz.

A „Pro reficiendis apothecis” oklevéllel azoknak a munkáját kívánja elismerni, akik a hálózatfejlesztésben évtizedeken át példamutató és kiemelkedő tevékenységet nyújtottak, akiknek nevéhez egyrészt a mai hálózatfejlesztési munka módszerének kialakítása fűződik, másrészt akik ezt a módszert továbbra is terjesztik és fejlesztik, illetve azt következetesen megvalósítják.

A szakosztály vezetőségének döntése alapján ezt az elismerő oklevelet — első alkalommal — az 1986. évi Dobogókői Hálózatfejlesztési Konferencián² a következő kollégáknak adták át:

Barcsay István (Csongrád megye), Kaszanitzky István (Budapest), dr. Kotsy József (Baranya megye), dr. Küttel Dezső (Vas megye), dr. Ragetti János (Békés megye).

A „Korszerű gyógyszertár” oklevéllel a szakosztály mindazokat a gyógyszertárakat kívánja a jövőben, és évenként rendszeresen kitüntetni, amelyeknek az építése, felújítása során a szakmai követelmények teljesítésével összhangban a hálózatfejlesztés korszerű alapelvei is maradéktalanul érvényesültek.

Egy gyógyszertár korszerűsítési programja évtizedekre meghatározza azt, hogy azon a munkahelyen milyen körülmények között, naponta pl. mennyi felesleges utat megtéve, vagy mennyi fáradságot megtakarítva fognak kollégáink dolgozni, de meghatározza azt is, milyen lesz a munkahelyi

közérzetük. Mindez közvetlenül is befolyásolja a gyógyszerre szoruló lakosság ellátását.

Hiszünk abban, hogy a megfelelően, mértéktartó ízléssel kialakított gyógyszertárakban nagyobb az esély arra, hogy a gyógyszerészet visszaszerezze azt a régi közmegbecsülést, amely felszólítás nélkül is kikényszerítette a belépő tiszteletét, kalaplevételét, azt, amelyet nem kis részben a futószalagszerű, sokszor kényszerűen gépiessé vált munkakörülmények közepette veszített el. Elfogadott az a számadat, hogy naponta a lakosság 5%-a, több mint félmillió ember keresi fel gyógyszertárainkat, így egyáltalában nem mindegy, hogy ott várakozás közben milyen benyomásokat szerez. Ebben pedig — a mindig is első helyen álló személyes hozzáállás, a gyógyszerészi működés minősége után — a hálózatfejlesztésnek is jelentős szerepe van.

A „Korszerű gyógyszertár” elismerő oklevél elnyerésére vonatkozó pályázat feltételei a következők: A pályázatot a gyógyszertári központok nyújthatják be. Az oklevél adományozása évente egyszer történik. Egyszerre több oklevél is kiadható. Az oklevél azoknak a *gyógyszertáraknak* adható, amelyeknek építése (felújítása) a pályázat beadását megelőző években fejeződött be (az 1986. évi kiírásnál ezt az időtartamot 1984—86. években határoztuk meg), ill. a pályázat beadását megelőző évben adták át a forgalomnak, továbbá az épített gyógyszertári központ az oklevél elnyerésére pályázatot nyújtott be. A központok évente egy-egy gyógyszertárral pályázhatnak.

A pályázatok elbírálásánál értékelésre kerül, hogy az építkezés során hogyan érvényesültek a „Közforgalmú gyógyszertárak tervezési előírásai” című MSZ-04.208/6—81. sz. szabványban, (továbbiakban ÉSZ), valamint a szabvány által előírt tervezési program készítéséhez 1984-ben kiadott „Műszaki Irányelvek”-ben rögzített korszerű alapelvek. Követelmény továbbá az esztétikus és környezetbe illő megjelenés, a célszerű és korszerű bútorzat, a gazdaságos megvalósítás, nem utolsósorban az egészségügyi jelleg kidomborítása.

A pályázatnak a következő adatokat kell tartalmaznia:

- az épített gyógyszertári központ megnevezése,
- a szakmai programot kidolgozó személy(ek) beosztása,
- gyógyszertár száma, megnevezése, címe,
- a beruházás jellege (önálló vállalati, tanácsi együttműködéssel történt vállalati stb. új létesítmény vagy meglévő gyógyszertári épület rekonstrukciója),
- a gyógyszertár forgalmi adatai, az ellátandó lakosok száma, a speciális ellátási feladatok,
- az építést befolyásoló külső tényezők (meglévő épület, telek adottságai),

¹ A VI. Országos Gyógyszerügyi Szervezési Konferencián (Pécs, 1987. szeptember 20—22) elhangzott értékelés.

² Gyógyszerészet 31, (2), 67 (1987).

- az épület bekerülési költsége,
- a bútorzat bekerülési költsége (az officina, laboratórium, esetleges vénkészítő, raktár stb. külön-külön),
- az épület alaprajza, az egyes helyiségek alapterülete a bútorzat feltüntetésével (felújításnál az építkezés előtti állapot is),
- az épület homlokzati tervrajzon és fényképen,
- az officina, laboratórium, vénkészítő kialakítása fényképen.

A pályadíjakat a szakosztály vezetősége által kijelölt szakemberek véleményezik, az oklevél odaítéléséről a vezetőség dönt.

A szakosztály vezetősége gondoskodik arról, hogy az elismerő oklevélben részesített, a bírálóbizottság által meghatározott gyógyszertárról részletes ismertetés jelenjék meg a szaklapban.

Az 1986. évben kiadott pályázati felhívásra — amelynek nevezési ideje 1987. január 31. volt — 12 gyógyszertári központ a következő gyógyszertárakat nevezte be:

Főváros: 416-os gyógyszertár

Baranya megye: Mecseknádasd 10/36-os gyógyszertár

Békés megye: Okány, 14/64-es gyógyszertár

Bács-Kiskun megye: Kiskunfélegyháza 12/53-as gyógyszertár

Csongrád megye: Szeged „Liszt Ferenc” gyógyszertár

Győr-Sopron megye: Dunaszeg, 5/30-as gyógyszertár

Heves megye: Eger, 18/54-es gyógyszertár

Szabolcs-Szatmár megye: Tiszavasvár, 17/15-ös gyógyszertár

Szolnok megye: Jászberény, 15/13-as gyógyszertár

Vas megye: Vasvár, 6/35-ös gyógyszertár

Veszprém megye: Ajka, „Aesculap” gyógyszertár

Zala megye: Zalaegerszeg, 8/49-es gyógyszertár.

A bírálóbizottság 1987-ben „Korszerű gyógyszertár” oklevéllel a következő 5 pályázatot értékelte:

Budapest, Rezi K. u. 17. 416-os gyógyszertár

A 10 ezer lakással épült, mintegy 35 ezer lakosú újpesti lakótelep második gyógyszertárát 1985-ben nyitották meg. Alapterülete 400 m², havi forgalma 300 ezer forint. A gyógyszertár logikus szerkezeti egységen érezhető az a tudatos és nagyvonalú gyógyszertár-fejlesztési munka, ami Budapestre már hagyományosan jellemző. Valamennyi helyiség elrendezését, kapcsolódását szinte közlekedési területek nélkül oldották meg. A 400 m²-es épületben a közlekedési folyosók területe mindössze 17 m². A fogadóteret kiképzésű 76 m²-es officina csaknem teljes hosszúságában, kétoldaltól kezelhető forgókorongos szekrényekkel csatlakozik a 72 m²-es központi raktárhoz. A gyógyszerek tárolására — a terület jobb kihasználása végett — gördülőszekrényeket alkalmaztak. Az officinában — újszerű módon — a csúszótálcákat az üveglappal

fedett kiadoasztalokba építették. A lakótelep panelházai közé telepített gyógyszertárba nem készíthettek antik jellegű bútorzatot, így a sima, egyenes vonalú officinai berendezésben — a régi edények, mérlegek, és szobrok részére kialakított tárolókkal — igyekeztek megteremteni a patikai hangulatot.

A gyógyszertár szakmai-építési programját *Csapó Zoltán* szakelőadó, a berendezési terveket *Csapó Zoltán* és *Somogyi Imre* műszaki ellenőr készítette (1. ábra).

Kiskunfélegyháza, Attila u. 1.

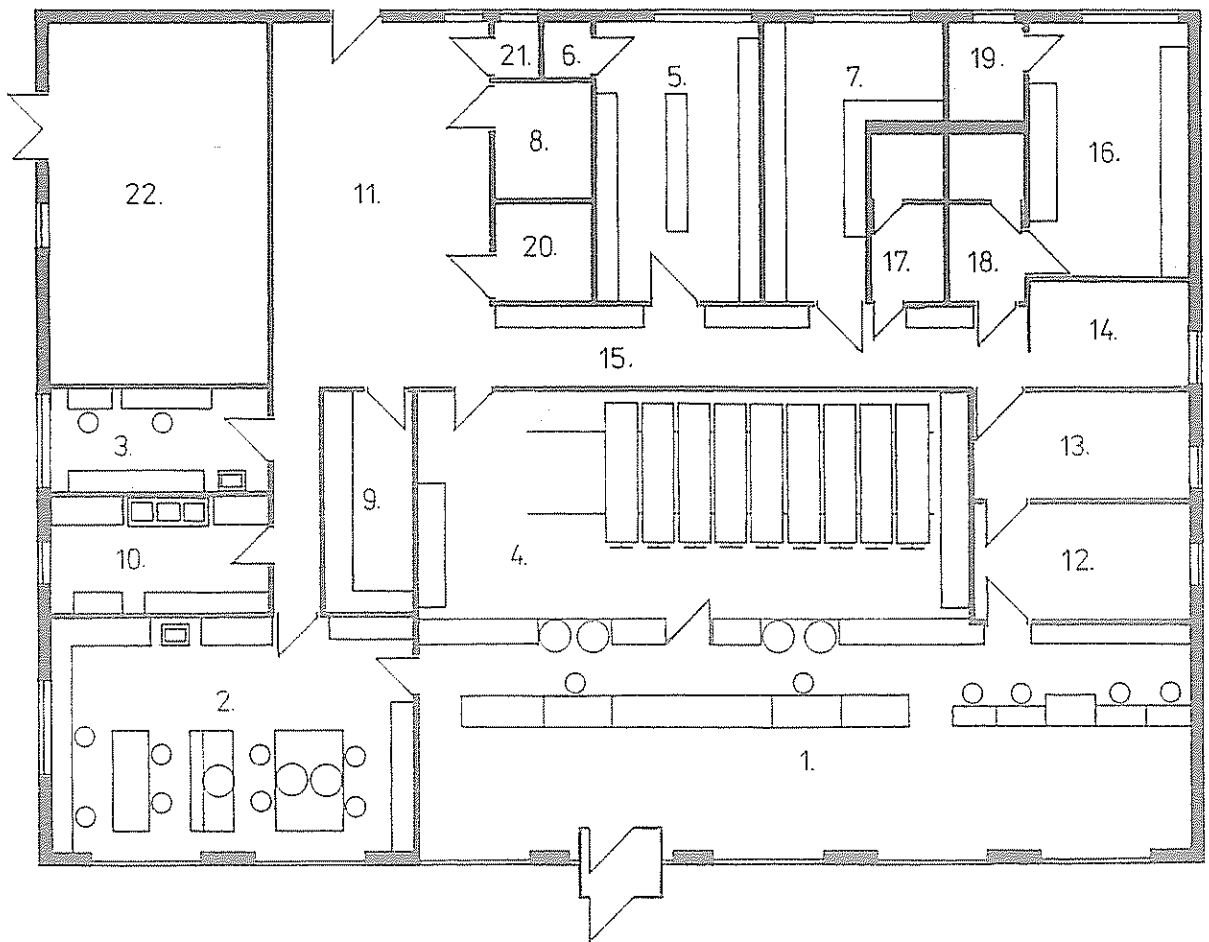
12/53-as gyógyszertár

A város, ill. a vonzáskörzetéhez tartozó 52 ezer lakos megfelelő ellátását biztosító 410 m² hasznos alapterületű gyógyszertárát 1984-ben nyitották meg. Központi fekvése miatt havi forgalma megközelíti az 1 millió forintot. A gyógyszertár építéssel minden bizonnyal az ország talán legmodernebb kialakítású patikája. A köralakú officinát gyűrűként veszik körül a gyógyszerkészítő, a laboratóriumok, a raktárak és az irodák helyiségei. A kéregszerű elhelyezés az officina felé biztosítja valamennyi helyiségből a közvetlen kapcsolatot, ill. a feltöltést. Az épület különleges, egyedi formája miatt az officina és a gyógyszerkészítő laboratórium együttes alapterülete bizonyos fokig meghaladja ugyan az ÉSZ-ben előírt raktárterülethez viszonyított arányt, de a helyiségek szellemes berendezése biztosítja a megfelelő tárolófelületet. Az officina reprezentatív bútorzata követi a köralakú helyiség vonalát, világítását kupolaszerű tetőablakkal oldották meg. Különleges megoldás az officina közepén levő körpamlag, továbbá a gyógyszerkészítő és a laboratórium munkasztalainak legyezőszerű elhelyezése. A szakmai helyiségek rendkívül jó kapcsolatát biztosítva a szociális helyiségeket a köralakon kívül, de azzal összekötve, önálló épületben telepítették.

A gyógyszertár tervezésének szakmai programját *Komárom Kázmér* műszaki és fejlesztési osztályvezető készítette (2. ábra).

Mecseknádasd, 10/36-os gyógyszertár

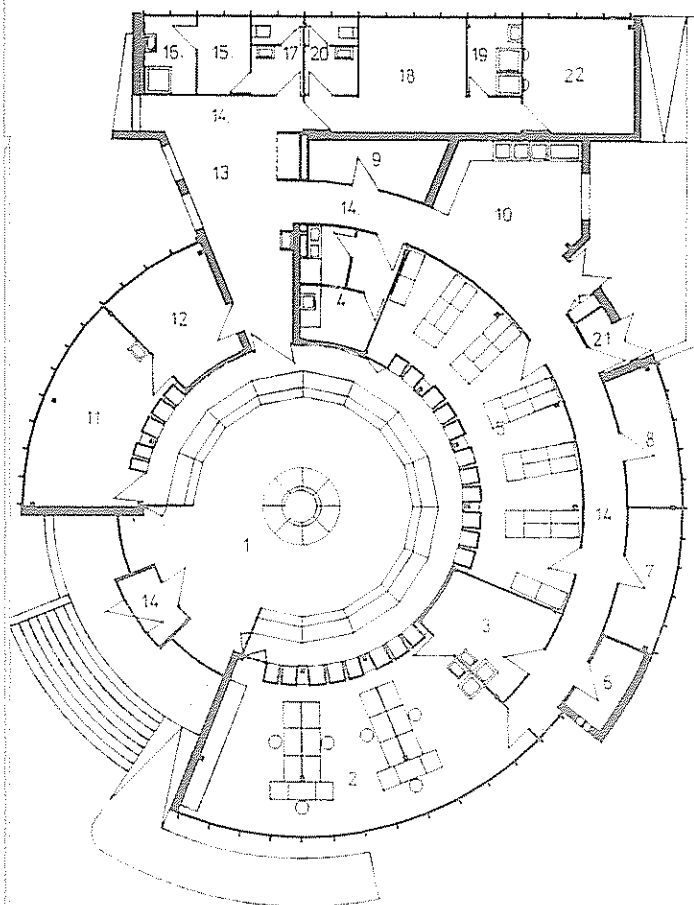
Talán ellentmondás, de a község 1986-ban átadott új 120 m²-es gyógyszertára a legkorszerűbb korszerűtlen gyógyszertár valamennyi pályázat közül. A tervezők egy hányatott életű, több város gyógyszertárát megjárta, közel 100 éves berendezés részére egy XIX. századi officinát alkottak, és hozzákapcsolták egy, a mai kornak megfelelő gyógyszertár helyiségeihez. Az eklektikus stílusú berendezést eredeti formájában, a legkisebb korszerűsítési szándék nélkül állították helyre, visszaidézve a korhű hangulatot. Az officinában gyakorlatilag nincs gyógyszer, kizárólag kiadóként működik. A gyógyszerek tárolása és a többi munkafolyamat a csatlakozó helyiségekben történik. Természetesen az ilyen megoldás csak kisforgalmú gyógyszertárban alkalmazható sikerrel, és a védett berendezés elhelyezése miatt a gyógyszertár nem felelhet meg mindenben a mai értelemben vett korszerűség fogalmának. A műemlék-patika ennek ellenére mind-

1. Officina	76,0 m ²
2. Gyógyszerkészítő laboratórium	40,0 m ²
3. Analitikai labor.	11,0 m ²
4. Gyógyszerraktár	72,0 m ²
5. Hűvös raktár	22,0 m ²
6. Tűzveszélyes anyagok raktára	1,5 m ²
7. Üvegraktár	18,0 m ²
8. Gőngyölegraktár	6,0 m ²
9. Alapanyagraktár	10,0 m ²
10. Mosogató	11,0 m ²
11. Átvevő	30,0 m ²
12. Iroda	13,0 m ²
13. Ügyeleti szoba	11,0 m ²
14. Étkező	9,0 m ²
15. Közlekedő	17,0 m ²
16. Öltöző	20,0 m ²
17. Előtér, mosdó, WC	7,0 m ²
18. Előtér, mosdó, WC	7,0 m ²
19. Zuhanyozó	3,0 m ²
20. Elektromos fülke	4,0 m ²
21. Szeméttároló, takarító-fülke	1,5 m ²

ÖSSZESEN	390,0 m ²
22. Hőközpont	39,0 m ²

1. ábra. Budapest IV., Rezi Károly u. 17. —
416. sz. gyógyszertár

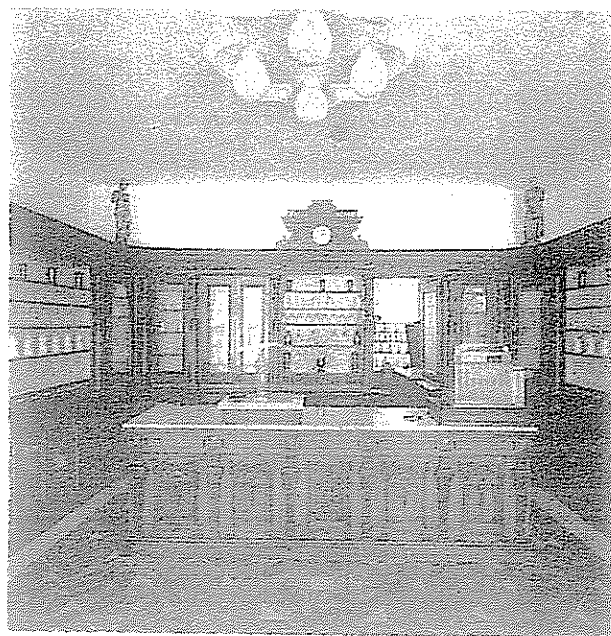

1. Officina	93,0 m ²
2. Gyógyszerkészítő laboratórium	54,6 m ²
3. Analitikai laboratórium	11,4 m ²
4. Aszeptikus laboratórium	11,0 m ²
5. Gyógyszerraktár	45,8 m ²
6. Tűzveszélyes anyagok raktára	5,2 m ²
7. Hűvös raktár	9,9 m ²
8. Göngyölegraktár	10,0 m ²
9. Úvegraktár	8,6 m ²
10. Átvevő-mosogató	27,3 m ²
11. Iroda	23,1 m ²
12. Ügyeletes szoba	11,9 m ²
13. Étkező	20,7 m ²
14. Közlekedő ter.	35,6 m ²
15. Férfiöltöző	4,7 m ²
16. Mosdó	4,6 m ²
17. WC, előtér	4,6 m ²
18. Női öltöző	17,8 m ²
19. Mosdó	4,7 m ²
20. WC, előtér	4,6 m ²
21. Szeméttároló	2,3 m ²
ÖSSZESEN	411,4 m ²
22. Hőközpont	13,9 m ²

2. ábra. Kiskunfélegyháza, Attila u. 1. — 12/53. sz. gyógyszertár

két rendeltetésének anélkül tesz eleget, hogy valamelyik is károsodna. A mecseknádasdi patika szép példa a gyógyszerészet egyre csökkenő emlékeinek megőrzésére, értékeinek gondos átmentésére.

A gyógyszertár szakmai programját dr. Kotsy József gyógyszerész készítette (3. ábra).

3. ábra. A mecseknádasdi gyógyszertár officinája

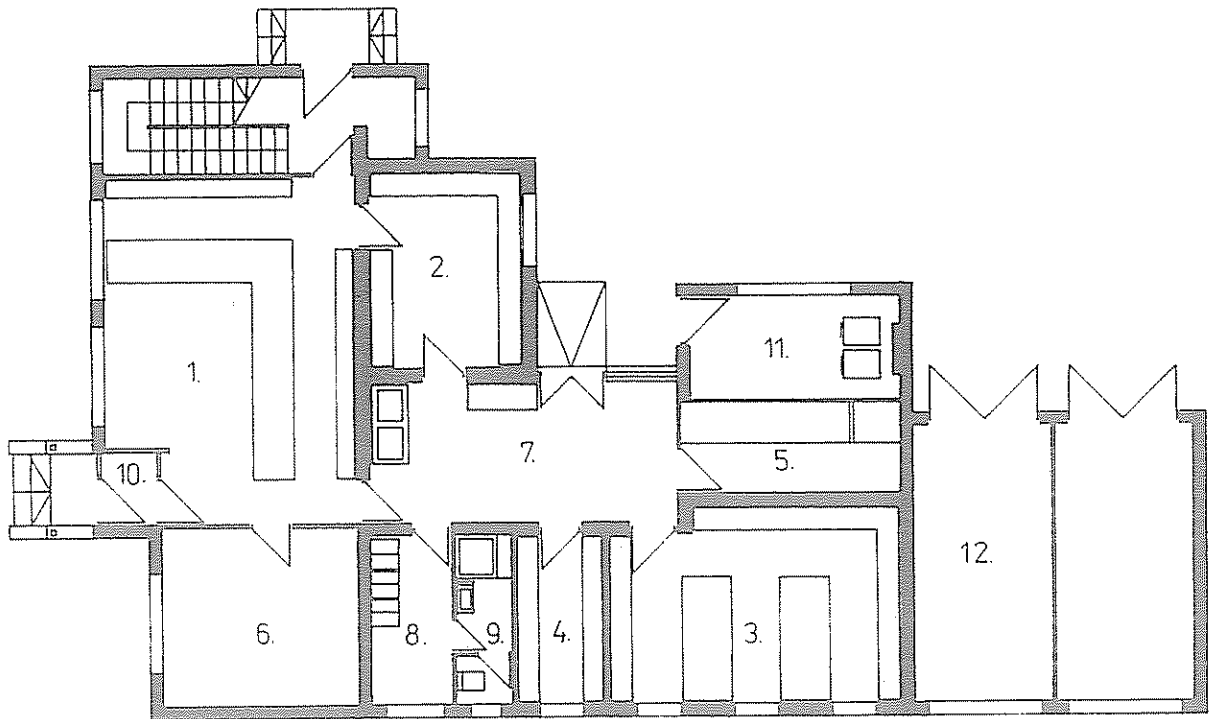
Okány, 14/64-es gyógyszertár

A 4 ezer lakosú község 1984-ben épített 140 m² alapterületű gyógyszertárának havi forgalma 100 ezer forint. A vállalati beruházásból létesült új épület első szintjén a gyógyszertár, felső szintjein 2 szolgálati lakás kapott helyet. A gyógyszertár helyiségeinek alapterületi aránya minden tekintetben megfelel az ÉSZ ezirányú követelményeinek. Ez különösen azért értékes, mert az ilyen nagyságrendű gyógyszertárak esetében az alapterületi arányok betartása rendkívül nehéz, és sokszor csak kompromisszumok árán lehetséges. Külön érdeme a tervezésnek, hogy az alaprajz központjába telepített áruátvevő miatt egyetlen négyzetmétert sem használt fel külön közlekedési terület céljára. A megoldás további eredménye, hogy igen jó kapcsolat létesülhetett az egyes helyiségek között. A gyógyszertár nagyságrendjéből adódóan a gyógyszerkészítőt az officina leválasztott területén helyezték el. A berendezés korszerű, a szakmai munkához megfelelő adottságokat biztosít. A bútorzat külső megjelenése azonban többet is adhatott volna a „patikai jelleg”-nek. Mindent egybevetve az okányi gyógyszertár követendő és jó példája lehet egy kisforgalmú, korlátozott alapterületű, de a követelményeknek megfelelő gyógyszertárnak.

A gyógyszertár szakmai programját és tervét Lukács Tibor gyógyszerész, dr. Szabó József vezető szakfelügyelő és Rucz László építész üzemmérnök készítette (4. ábra).

Zalaegerszeg, Berzsényi u. 8/49-es gyógyszertár

A 270 m² hasznos alapterületű „Kigyó” patika a városközpont 12 ezer lakosú új lakótelepén épült. Az 1986-ban megnyitott gyógyszertár havi forgalma 350 ezer forint. A gyógyszertárban a szakmai, a raktár, ill. a szociális helyiségek egymáshoz viszonyított méretei pontosan megfelelnek az

1. Officina	38,27 m ²
2. Laboratórium	13,93 m ²
3. Gyógyszerraktár	25,4 m ²
4. Hűvös raktár	6,8 m ²
5. Göngyölegraktár	8,6 m ²
6. Iroda-ügyeletes szoba	16,0 m ²
7. Átvevő-mosogató	19,8 m ²
8. Öltöző	6,1 m ²
9. Zuhanyozó, WC	4,2 m ²
10. Közlekedő ter.	6,0 m ²
11. Kazánház	9,9 m ²
12. Széntároló	17,4 m ²

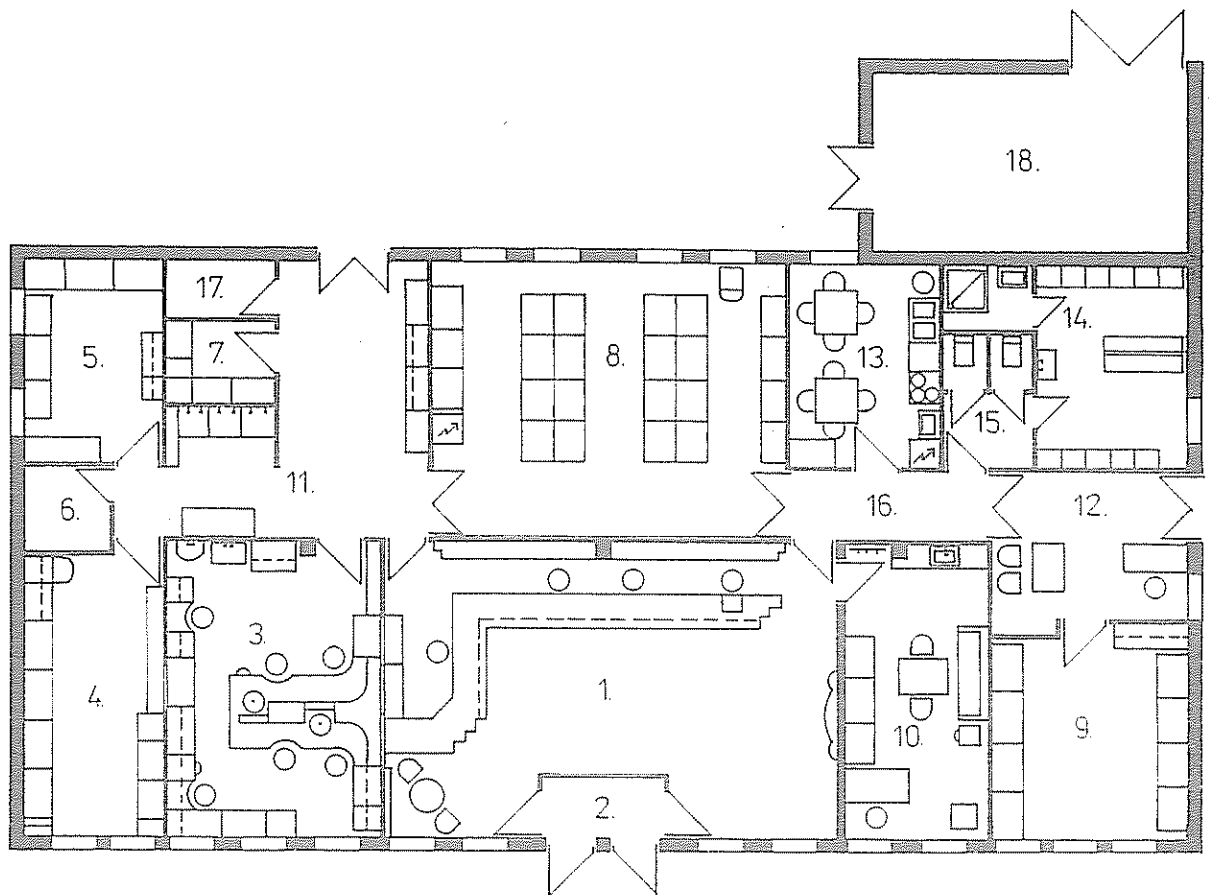
ÖSSZESEN 172,3 m²

4. ábra. Okány, Kossuth Lajos u. 15. —
14/64. sz. gyógyszertár

ÉSZ-ben előírt arányoknak. Az alapterületben centrálisan telepített raktár igen jó kapcsolódást biztosít valamennyi helyiség felé. Rendkívül előnyös, és az adott alapterület maximális kihasználását mutatja, hogy a gyógyszertárban gyakorlatilag nincs közlekedőfolyosó. A belsőépítész által tervezett igényes officinai berendezés külső megjelenése szerencsésen menti át a hagyományos patikai jelleget. A bútorzat belső kialakítása korszerű, és a raktár felé beépített kétoldalas szekrény sor a közvetlen feltöltést biztosítja. A szó szoros értelmében — és kialakításában is — látványos megoldás az officinát a gyógyszerkészítő helyiségtől elválasztó üvegfal. A betegek így bizonyos mértékben betekinhetnek a számukra eddig többé-kevésbé elzárt „világba”. Jó lenne ezt a gyakorlatot másoknak is követni. Körültekintő gondossággal oldották meg a gyógyszerkészítő laboratórium asztalainak kialakítását a beépített mérlegekkel, továbbá az állatgyógyászati készítmények elkülönített raktárát és kiadóját.

A gyógyszertár szakmai tervezési programját Gáspár Lászlóné igazgató, Dobribán Andor főgyógyszerész, Mericsné Tóth Erika vezető szakfelügyelő és Kisrómay Antalné beruházási csoportvezető dolgozta ki (5. ábra).

A bíráló bizottságnak nem volt könnyű feladata akkor, amikor a benyújtott pályázatoknak kb. a felét elutasította. Ezek az elutasított gyógyszertárak ugyanis szintén igen szép, attraktív benyomást kelthő, korszerű és célszerű szempontok szerint tervezett és kivitelezett létesítmények. Az, hogy ennek ellenére nem nyerték el a „Korszerű gyógyszertár” címet, az esetek többségében olyan körülményeken múlt, amiről az illető központ nem tehet. Mindenki előtt — aki e területtel valaha is foglalkozott — köztudott, hogy mennyivel nehezebb egy meglévő, bizonyos változtathatatlan adottságokkal bíró területen (bárha új épület is) egy mindenben korszerű gyógyszertárat kialakítani, mint akkor, ha előbb a gyógyszertár funkcionális elrendezést tervezzük meg, és ehhez alkalmaz-

1. Officina	51,3 m ²
2. Szélfogó	3,4 m ²
3. Labor + vényező	25,8 m ²
4. Magi raktár	16,2 m ²
5. Hűvösraktár	11,7 m ²
6. Tűzveszélyes raktár	3,0 m ²
7. Göngyölegraktár	3,6 m ²
8. Speci raktár	40,3 m ²
9. Állatgyógyászati raktár	17,4 m ²
10. Iroda	17,9 m ²
11. Áruátvevő-mosogató	23,9 m ²
12. Állatgyógyászati kiadó	11,9 m ²
13. Étkező	12,5 m ²
14. Öltöző, zuhanyozó	14,6 m ²
15. Előtér, WC	6,5 m ²
16. Közlekedő	5,6 m ²
17. Fűtés	2,5 m ²

ÖSSZESEN	268,1 m ²
18. Transzformátor	23,0 m ²

5. ábra. Zalaegerszeg, Berzsenyi u. —
8/49. sz. gyógyszertár

kodik az építész-tervező. Bizottságunk elsőrendű követelménynek tekintette azt, hogy a „Korszerű gyógyszertár” címet kiérdemlő létesítmény minden szempontból kifogástalan legyen, abban a legkisebb olyan funkcionális hiba se mutakozzék, amely a tervezési irányelveknek ellentmond. Márpedig, ha — különösen városokban — a gyógyszertár olyan épületben nyer elhelyezést, amelynek az építészeti adottsága egyszerűen kizárja azt, hogy minden szakmai követelmény (főleg az ideális kapcsolódás) teljesüljön, akkor az érdekelt központ

kénytelen kompromisszumot kötni, különösen akkor, ha a beruházás összegét nem egyedül állja. Más kérdés, hogy komplex beruházásnál az illetékes tanácsai szervekkel való idejében történő kapcsolatfelvétellel és kellő határozottsággal az ilyen esetek jobbára megelőzhetőek lennének. Ez azonban nemcsak a központokon múlik. Mivel az ilyen gyógyszertár sem mutat fel sok vagy jelentős hibát, adott esetben nagy fejlődést jelent a létesítése még akkor is, ha maga a terve példaként nem állítható az egész szakmai közvélemény elé. Kirívó példa

erre az a pályázat, amely egy igazán minden szempontból kifogástalanul elrendezett, megtervezett, korszerű gyógyszertárat mutatott be. Egyetlen hibája az volt, hogy egy bérház első emeletén működik és külső lépcsőn kell megközelíteni. Miután nem adhattunk olyan oklevelet, hogy „kiváló gyógyszertár, ha földszinten lenne”, így (igazán nagy sajnálattal) le kellett mondanunk írásos elismeréséről. Ettől — a fentiekben megfogalmazott és kitűzött, de mereven be is tartott — elvtől csak egyetlen szempontból tértünk el és fogunk eltérni a jövőben is: ha olyan, műemléknek nyilvánított, védett gyógyszertári bútort használnak fel rekonstruálva, amely már megjelenésével is segíti szakmai értékeink megóvását. A védett bútorok ugyanis nem alakíthatók korlátlanul és tetszés szerint a mai kívánalmaknak megfelelően át. Ha pedig az officinában ilyen védett bútor áll, akkor ez kihat — funkciójában — az egész gyógyszertárra. Védett bútor esetében ezért a tervezési irányelvek 100%-os betartásától el kell tekintenünk. Persze ez is csak kisforgalmú gyógyszertárban fogadható el, ahol az igénybevétel nem támaszt jelentős többletmunkát. Meggyőződésünk, hogy a klasszikus gyógyszerészet eme külső megjelenési formája, ha a bútorhoz illő környezetet is megteremti, olyan jelentős hatást gyakorol az oda belépőkre, amely alapvető célunkat: a gyógyszeré-

szet nagyobb társadalmi megbecsülését jól szolgálja. Röviden: ebbe a gyógyszertárba belépve, leveszik az emberek a kalapjukat.

Pályázatunk nem öncélú és nemcsak az elismerést szolgálja. Célja az is, hogy mozgósítsa: nézzék meg, tanulmányozzák az érdekeltek az elismert létesítményeket, használják fel terveiket, elgondolásaikat. Reméljük, hogy mindez egész szakmánk előnyére szolgál.

*Az MGYT Gyógyszerügyi Szervezési Szakosztályának
Vezetősége*

For the greater appreciation of activities in the pharmacies

The Organisational Section of the Hungarian Pharmaceutical Society presents honouring charters for the activity for up to date pharmacies. The charter "Pro reficiendis apothesis" can obtain those professionals, who have achieved an outstanding activity in the field of developing pharmaceutical network, have worked out new methods and realize, develop and extend their utilization consequently.

The charter "Up to date pharmacy" can obtain those pharmacies, where during construction or reconstruction the drafting prescriptions and the up to date principles of development of pharmaceutical network entirely realized. The paper presents the conditions of competition in order to obtain the charter, the considerations of the jury, as well as the five pharmacies, honoured with the charter in 1987.

**KÓRHÁZI GYÓGYSZERÉSZET
A SVÉD EGÉSZSÉGÜGY RENDSZERÉBEN**

Barthold, Dag: Krankenhauspharmazie 3, Suppl. 1, 5—8, (1987).

Svédország 8,35 millió lakosát 783 gyógyszertár látja el, azaz átlagosan 10 500 főre esik egy gyógyszertár. Mindezt kb. 1500 gyógyszerkiadó állomás egészíti ki a ritkán lakott, gyógyszertárral nem bíró helyiségekben. A gyógyszerészek képzése három fokozatú, ebből a legfelső: a doktorátus a 4 éves képzés után 4—5 évvel szerzhető meg. Az egészségügyi ellátásban csak az orvosok 5%-ának van magángyakorlata (a fogorvosoknál 50%). A kórházi ágyszám magas, ezer főre 16. A költséghányad is magas: 65 milliárd korona évente, ami a nemzeti jövedelem 10%-a. A gyógyszerfelhasználás ezen összeg egytizede. 1971 óta a gyógyszerészeti társaság APOTEKS-BOLAGET nevű szervezete szerez be és lát el (monopolhelyzetben) minden gyógyszertárat, a kórházakat is. Mintegy 130 a kórházi gyógyszertárak száma, ebből 100 a gyógyszerészeti társaság tulajdona. 95 kórházi gyógyszertár közforgalmat is ellát. Az APOTEKS-BOLAGET részvénytársaság; részvényeinek kétharmada az államé,

egyharmada a gyógyszerészi nyugdíjpénztár tulajdonában van. 12 ezer dolgozójának kb. 70%-a részfoglalkozású. E szervezet üzemelteti a gyógyszertárakat is (30 kórházi gyógyszertár kivételével, melyek városi-tanácsiak). 700 teljesjogú gyógyszerészt és 3000 alacsonyabb képzettségűt („receptárius”), valamint 6200 közpénztárat foglalkoztat. A tendencia az, hogy új gyógyszertárak a kórházakban, gondozóközpontokban épülnek (magángyógyszertár nincs is az országban). Így már most is a gyógyszertárak jelentős százaléka kórházi. Itt a feladat a gyógyszerellátás szorosan vett munkáján kívül sokágú: információ-szolgáltatás az orvosok számára, szakmai fejlesztés, gazdaságossági kezdeményezések (olcsóbb beszerzések egyenértékű, de más gyár által gyártott készítményeknél stb.). A gyógyszertárából a gyógyszertárakat üzemeltető szervezetnél maradó rész háromnegyede a személyi kiadásokat (munkabérek) szolgálja. A gyógyszerutánpótlás (megrendelés) 95%-ban gépi adatátvitellel történik. A kórházi gyógyszerész fontos szerepet tölt be a kórházak gyógyszerbizottságában. A jövő mindinkább a különleges, gyógyszerrel kapcsolatos szakismeretek továbbadásán, az informáláson alapul (70).

Kempler